

Strategi

Program

Plan

Policy

• **Riktlinjer**

Regler

Borås Stads

**Riktlinjer – delaktighet och
inflytande för medborgare**

Borås Stads styrdokument

Planerande

STRATEGI – avgörande vägval för att nå målen för Borås

PROGRAM – verksamheter och metoder i riktning mot målen

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

REGLER – absoluta gränser och ska-krav

Fastställt av: Kommunfullmäktige, 2023-04-27

För revidering ansvarar: Beredningen för medborgardialog

Gäller för: Alla nämnder och bolag

Dnr: 2022-00667

För ev uppföljning och tidplan för denna ansvarar: Beredningen för medborgardialog

Dokumentet gäller till och med: 2027

Om globala målen

Globala målen är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och finns till för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030: Att avskaffa extrem fattigdom. Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen. Att främja fred och rättvisa. Att lösa klimatkrisen. Genom Globala målen för hållbar utveckling kan det här bli verklighet.

Detta styrdokument är ett verktyg för att nå samtliga globala mål, delvis baserat på vad dialogerna berör.

Inledning

Det representativa systemet är ett viktigt sätt för medborgare att påverka och en grundbult i det demokratiska systemet, men vårt samhälle förändras i snabb takt. I Visionen för framtidens Borås står ”Alla i Borås är viktiga och kan vara delaktiga i hur vårt samhälle utvecklas. Vi tar gemensamt ansvar för varandra genom att visa tillit och bjuda in till dialog”.

Dessa riktlinjer skapar ramarna för Borås Stad systematiska arbete med att involvera medborgare i syfte att öka delaktigheten och inflytandet.

I detta dokument definierar vi medborgare som: Alla som bor, verkar och möts i Borås Stad eller på annat sätt är engagerade i stadens utveckling.

Varför ska vi involvera medborgare?

Nya utmaningar

I Borås arbete för ett hållbart samhälle utgår vi från FN:s globala mål för Mänskliga rättigheter, barnkonventionen och hållbarhet genom Agenda 2030. I de globala målen betonas medborgares rätt och vikten av delaktighet och inflytande från medborgarna i arbetet.

Globalisering, urbanisering och migration skapar nya förutsättningar och det finns komplexa sociala och miljömässiga samhällsutmaningar. Utmaningar som inte längre går att lösa utan att återkommande involvera olika aktörer och medborgare på olika sätt.

Förståelse för medborgares behov

Två av Borås Stads huvuduppdrag är att tillhandahålla god kommunal service samt att bevara och upprätthålla demokratin. För att kunna utveckla den kommunala servicen till medborgarna är det viktigt att få förståelse för olika medborgares behov. Medborgarnas kunskaper, idéer och insatser är en tillgång i formandet av framtidens Borås kan också bidra till kvalitet och effektivitet. Många medborgare är också intresserade av att engagera sig i samhällsutvecklingen, vilket de också har rätt till.

Delaktighet skapar förståelse för det demokratiska systemet

Förståelse för det demokratiska systemet, tillit till det offentliga systemet och medborgarna liksom transparens i processer och beslut är alla viktiga delar i bevarandet och upprättandet av demokratin. Upplevelsen av att få vara delaktig bidrar också till att öka engagemang och gemensamt ansvarstagande bland aktörer och medborgare.

Rätten att vara delaktig

Att få vara delaktig i beslut som rör en själv är en demokratisk rättighet och Borås Stad har en skyldighet att säkerställa att medborgare får möjlighet att känna sig delaktig och ha inflytande över frågor som rör en själv. Genom att ge plats för olika röster och erfarenheter ökar kunskap och perspektiv som tillför värde för såväl individer, verksamheter och beslut. Det gäller inte minst barn som ska ha möjlighet att få göra sin röst hörs i beslut som rör dem. Förtroendevalda och tjänstepersoner alltid ska utgå ifrån att barn är experter på sitt eget liv.

Delaktighet leder till tillit

Upplevelsen av att bli lyssnad på och att kunna påverka i sin livssituation är viktigt för att skapa förståelse och tillit. Att känna tillit till andra människor är vidare avgörande för individen då det är viktiga skyddsfaktorer för hälsa. Tillit är även viktigt för det demokratiska samhället då en hög tillit i befolkningen ökar legitimiteten för fattade beslut och offentliga samhällsinstitutioner samt minskar risken för social oro.

Former för medborgarinflytande

Det finns många olika sätt och former att involvera medborgare för att göra dem delaktiga och för att de ska få inflytande. Borås Stad arbetar utifrån fem olika former av medborgarinflytande. Det är främst syftet som avgör vilken form eller vilket sätt som kan användas då de passar olika bra vid olika tillfällen. De olika formerna innebär olika möjligheter till påverkan men de är lika viktiga och ingen är bättre eller sämre än någon annan.

Information

Information handlar om att någon upplyser någon om något. Att nås av information är en förutsättning för att kunna vara delaktig och kunna involvera sig.

Konsultation

Konsultation innebär att ge medborgarna möjlighet till att ta ställning till alternativ de föredrar och tycker är mest lämpligt att genomföra

Dialog

I dialog kan vi samtala om olika viktiga frågor, utforska problembilder. Vi tänker och lär om frågan tillsammans. I dialog kan olika intressen, maktstrukturer, synsätt och värderingar synliggöras. Medborgardialog är en form av dialog.

Medskapande

Medskapande innebär att vi skapar en fråga, lösning eller att vi gör något tillsammans med medborgare. Leder till känsla av delat ägandeskap.

Medbeslutande

Medbeslutande är en form av delaktighet som innebär att medborgarna i viss mening medverkar i beslutsfattandet. Exempel på form där medborgare är medbeslutande är medborgarbudget.

Borås Stads principer för ett systematiskt och samordnat arbete för delaktighet och inflytande

- Vid förslag som direkt rör medborgarna i Borås ska alltid frågan om att involvera medborgarna övervägas och ställning tas till nyttan och syftet med involveringen.
- Alla medborgare ska veta att det är värdefullt att de deltar med sina kunskaper och engagemang, men att det är valfritt att delta.
- Barnen i alla åldrar ska ha möjlighet att få information på ett anpassat sätt och få möjlighet att göra sin röst hörd i beslut som berör dem.
- Alla som berörs av frågan ska ha goda möjligheter att delta. Vi ska anpassa former för inflytande efter målgruppens förutsättningar och sträva efter en bred representation. Hänsyn tas till socioekonomiska villkor, ålder, kön, språk, geografisk tillhörighet, nationella minoriteter och eventuella funktionsnedsättningar.
- Vid varje aktivitet som involverar medborgare ska det vara tydligt för medborgarna vad syftet är och vilken grad av möjlighet det finns att påverka.
- I arbetet med att involvera medborgare är det viktigt att vi informerar och skapar förståelse om stadens service och de beslut som tas.
- Det ska också vara lätt och tillgängligt för medborgarna att ta del av information, handlingar och beslut, ställa frågor samt lämna synpunkter och förslag till både förtroendevalda och kommunalt anställd personal. (Tid, plats etc.).
- Resultatet av insamling av synpunkter eller dialoger ska redovisas och återkopplas till medborgarna på ett tillgängligt sätt. I långa beslutsprocesser och dialoger ska löpande återkoppling göras till medborgarna.
- Processer, metoder och resultat av invånarinflytande följs upp och utvärderas systematiskt och medborgarna ska ges möjlighet att delta.
- Fördelning av roller bland förtroendevalda och tjänstepersoner, exempelvis som samtalsledare/ experter/ moderator, anpassas inför varje initiativ.

Stödmaterial

För att säkerställa och tydliggöra att olika steg omsätts till ett systematiskt arbete för att involvera medborgare kommer en vägledning tas fram som innefattar fördjupande definitioner, utbildning och processer. Den tidigare handboken för medborgarinflytande inkluderas i vägledningen. Vägledningen kommer att finnas tillgänglig för alla verksamheter i Borås Stad.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se